

انتظار ناپلئون از اتحاد با ایران

۱۸ شهریور ۱۴۰۳ ساعت ۱۴:۳۴

ناپلئون انتظار عملیاتی از طرف نظامیان ایران در قفقاز برای مشغول کردن یک دسته از لشکریان روس داشت و دیگر مخصوصاً نظر به این داشت که به کمک ایران حمله‌ای به هندوستان نموده و انگلیس‌ها را که بزرگترین دشمنان او بودند در آنجا متوحش نماید.

در زمانی که ناپلئون بناپارت در فرانسه روی کار بود، دولت قاجار جهت مهار دست‌اندازی روسیه به خالک کشور، به سمت اتحاد با فرانسه رفت. البته فرانسه نیز به دلایلی به اتحاد با ایران نیاز داشت. نتیجه این شرایط عهدنامه تیلیست بود؛ اما این عهدنامه به دلایلی به نتایج موردنظر ایران نرسید:

«ناپلئون از اتحاد با ایران که نظر داشت، یکی انتظار عملیاتی از طرف نظامیان ایران در قفقاز برای مشغول کردن یک دسته از لشکریان روس و دیگر مخصوصاً نظر به این داشت که به کمک ایران حمله‌ای به هندوستان نموده و انگلیس‌ها را که بزرگترین دشمنان او بودند در آنجا متوحش نماید. بنابراین ناپلئون نیز به همان اندازه فتحعلی شاه مایل و محتاج به اتحاد با ایران بود. لهذا معاهده‌ای در ۴ مه ۱۸۰۷ در فینکن اشتین بین ایران و فرانسه منعقد شد و توسط سفیر ایران امضا گردید. بموجب این معاهده ناپلئون ضمانت تمامیت ارضی ممالک ایران که گرجستان را از قشون روس و و استرداد قطعی آن بوسیله معاهده صلح می‌نماید. از طرف خودشاه نیز متعهد می‌شود که در قفقاز برخلاف قشون روس عملیات نماید و روابط خود را با انگلیس‌ها قطع کرده به آنها اعلان جنگ بدهد و داخل در دایره احاطه بری گردد؛ ولی بدبختی این معاهده آنکه ناپلئون به زودی با اسکندر اول تزار روسیه طرح الفت ریخته و در ملاقات تیلیست که در آنجا مسئله شرق مطرح شد ناپلئون اتحاد خود را با ایران فراموش کرد؛ از طرف دیگر کاردان به طهران رسیده و معاهده فینکن اشتین را فتحعلی شاه تصدیق کرده بود.»

منبع: حسین کوهی کرمانی، از شهریور ۱۳۲۰ تا فاجعه آذربایجان و زنجان، جلد اول، تهران، انتشارات روزنامه نسیم صبا، چاپ سی و پنجم، ۱۳۶۴، ص ۲۶

